CRNA GORA
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 03-035/24-742/17
Podgorica, 19.12.2024. godine

IZVJEŠTAJ II O REALIZACIJI PREPORUKA DATIH U

IZVJEŠTAJU O REVIZIJI INTEGRALNOG ZDRAVSTVENOG INFORMACIONOG SISTEMA (IZIS) – SEGMENT: ZAKAZIVANJE LJEKARSKIH PREGLEDA KROZ ZDRAVSTVENI SISTEM

Podgorica, decembar 2024. godine

Na bazi Izvještaja II o realizaciji preporuka Ministarstva zdravlja Crne Gore, br. 1-500/24-1423/2 od 31.10.2024. godine, a u skladu sa članom 44 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji (DRI) i Smjernicama za izradu, praćenje i kontrolu preporuka DRI, nadležni Kolegijum DRI u sastavu: Predsjedavajući Senatom DRI, senator Nikola N. Kovačević – rukovodilac Kolegijuma i senator dr Branislav Radulović - član Kolegijuma na sjednici održanoj dana 19.12.2024. godine, razmotrio je i usvojio

I Z V J E Š T A J

o realizaciji preporuka datih u Izvještaju o reviziji Integralnog zdravstvenog informacionog sistema (IZIS) – segment: Zakazivanje ljekarskih pregleda kroz zdravstveni sistem

- II Izvještaj -

Odgovornost subjekta revizije

Subjekt revizije je odgovoran za realizaciju preporuka i blagovremenu dostavu Izvještaja o realizaciji preporuka.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Državna revizorska institucija je odgovorna za praćenje i izvještavanje o stepenu realizacije izdatih preporuka.

Državna revizorska institucija je izvršila reviziju Integralnog zdravstvenog informacionog sistema (IZIS) – segment: Zakazivanje ljekarskih pregleda kroz zdravstveni sistem i sačinila Konačni izvještaj o reviziji br. 03-035/23-628/36 od 07.09.2023. godine u kojem je subjektu revizije izdato pet (5) preporuka u cilju njegovog unapređenja.

Izvještajem DRI o realizaciji preporuka[1], nadležni Kolegijum DRI je zaključio da je Ministarstvo zdravlja u izvještajnom periodu od usvajanja Izvještaja DRI do dostavljanja Izvještaja o realizaciji preporuka, realizovo tri preporuke (preporuke IT3, IT4 i IT5), dok je dvije preporuke djelimično realizovao (preporuke IT1 i IT2). Nadležni Kolegijum je dalje zaključio da se nastavi sa praćenjem tri preporuke (preporuke IT1, IT2 i IT3), ta da subjekat revizije - Ministarstvo zdravlja Crne Gore, treba da za dostavi novi Izvještaj II o realizaciji preporuka najkasnije do 31.10.2024. godine.

Subjekat revizije je dostavio Državnoj revizorskoj instituciji Izvještaj II o realizaciji preporuka, br. 1-500/24-1423/2 od 31.10.2024. godine, sa pratećom dokumentacijom o realizaciji preporuka. Subjekat je u dostavljenom Izvještaju izvijestio da je od tri (3) preporuke za koje je nastavljeno praćenje, realizovao dvije (2), a da je jednu (1) preporuku djelimično realizovao.

Državni revizori zaduženi za praćenje realizacije preporuka su izvršili ocjenu realizacije preporuka u skladu sa Smjernicama za izradu, praćenje i kontrolu preporuka DRI, i ocijenili da je status preporuka nepromijenjen - realizovana je jedna preporuka (preporuka IT3), dok su dvije preporuke djelimično realizovane (preporuke IT1 i IT2).

[1] DRI broj: 03-035/24-742/8 od 08.04.2024. godine

Nadležni Kolegijum DRI je, na osnovu dostavljenog Izvještaja II o realizaciji preporuka i dokumentacije od strane subjekta revizije i ocjene državnih revizora, **konstatovao sledeće:**

- **jedna (1) preporuka je realizovana,**
- **dvije (2) preporuke su djelimično realizovane.**

U nastavku je dat Obrazac sa ocjenom statusa preporuka i zaključkom Kolegijuma u vezi sa istim.

Redni broj	Preporuka DRI broj	Status preporuke / ocjena		Zaključak Kolegijuma
1.	IT1.	Preporuka je djelimično realizovana	DR - djelimično realizovana	**Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuke**
2.	IT2.	Preporuka je djelimično realizovana	DR - djelimično realizovana	**Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuke**
3.	IT3.	Preporuka je realizovana	R - realizovana	**Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuke**

Generalni zaključak Kolegijuma DRI:

Nadležni Kolegijum DRI zaključio je da je Ministarstvo zdravlja Crne Gore za predmetnu reviziju Integralnog zdravstvenog informacionog sistema (IZIS) – segment: Zakazivanje ljekarskih pregleda kroz zdravstveni sistem, u izvještajnom periodu od usvajanja Izvještaja o realizaciji preporuka (08.04.2024. godine), do dostavljanja Izvještaja II o realizaciji preporuka (31.10.2024. godine), sproveo određene aktivnosti, ali je status sve tri preporuke za koje je nastavljeno sa praćenjem, ostao isti – realizovana je jedna preporuka (preporuka IT3), dok su dvije preporuke djelimično realizovane (preporuke IT1 i IT2). S tim u vezi, a u skladu sa Smjernicama za izradu, praćenje i kontrolu realizacije preporuka DRI, zaključak Kolegijuma je:

- **Subjekat revizije - Ministarstvo zdravlja Crne Gore, treba da za tri preporuke koje zahtijevaju dalje praćenje (preporuke IT1, IT2 i IT3), dostavi dodatnu dokumentaciju, dokaze i obrazloženja, kao i Izvještaj III o realizaciji preporuka najkasnije do 30.06.2025. godine.**

Izvještaj o realizaciji preporuka DRI će biti dostavljen subjeku revizije Ministarstvu zdravlja i biti objavljen na internet stranici DRI.

U prilogu je Obrazac 5: Izvještaj DRI o realizaciji preporuka.

Predsjedavajući Senatom DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Senator
Nikola N. Kovačević

Obrazac 5: Izvještaj III DRI o realizaciji preporuka

<table>
<tr><th colspan="4">Izvještaj II o realizaciji preporuka
iz Izvještaja o reviziji Integralnog zdravstvenog informacionog sistema (IZIS) – segment:
Zakazivanje ljekarskih pregleda kroz zdravstveni sistem</th></tr>
<tr><td>Subjekat revizije</td><td>Ministarstvo zdravlja Crne Gore</td><td>Zakonski predstavnik subjekta revizije</td><td>dr Vojislav Šimun</td></tr>
<tr><td>Vrsta revizije</td><td>IT revizija</td><td rowspan="2">Odgovorna osoba:
(ime i prezime, telefon, e-adresa)</td><td rowspan="2">Dragana Janinović
067 610 934
dragana.janinovic@mzd.gov.me</td></tr>
<tr><td>Obuhvaćen period revizijom</td><td>2023</td></tr>
<tr><td>DRI broj (konačnog) izvještaja o reviziji:</td><td>03-035/23-628/36</td><td>Zavodni broj Akcionog plana za realizaciju preporuka iz izvještaja o realizaciji</td><td>1-046/23-1508/5</td></tr>
<tr><td>Datum usvajanja (konačnog) izvještaja o reviziji:</td><td>7. septembar 2023. godine</td><td>Mjesto</td><td>Podgorica</td></tr>
<tr><td>Rok za dostavu Akcionog plana za realizaciju preporuka</td><td>7. oktobar 2023. godine</td><td>Datum dostave Akcionog plana za realizaciju preporuka:</td><td>05.10.2023. godine</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Krajnji rok za dostavu izvještaja o realizaciji preporuka iz izvještaja o reviziji (čl. 15. Zakona o DRI)</td><td rowspan="2">Izvještaj I: 7. mart 2024. godine
Izvještaj II: 31. oktobar 2024. godine
Izvještaj III: 30. jun 2025. godine</td><td>Zavodni broj izvještaja o realizaciji preporuka iz izvještaja o reviziji:</td><td>Izvještaj I: 03-035/24-742-11
Izvještaj II: 03-035/24-742/10-15</td></tr>
<tr><td>Datum dostave Izvještaja o realizaciji preporuka iz izvještaja o reviziji:</td><td>Izvještaj I: 07.03.2024. godine
Izvještaj II: 01.11.2024. godine</td></tr>
<tr><td>Nadležni sektor</td><td>Sektor III</td><td rowspan="2">Zavodni broj izvještaja o realizaciji preporuka</td><td rowspan="2">Izvještaj I: 1-046/23-1508/
Izvještaj II: 1-500/24-1423/2</td></tr>
<tr><td>Odjeljenje</td><td>Odjeljenje za reviziju informacionih sistema</td></tr>
<tr><td>Revizorski tim</td><td>Veselin Urošević, načelnik
Biljana Bulatović, rukovodilac Odjeljenja
Ivana Čelebić, državni revizor
Tatjana Čelebić, stariji saradnik državnog revzora</td><td>Datum dostave izvještaja o realizaciji preporuka</td><td>Izvještaj I: 07.03.2024. godine
Izvještaj II: 31.10.2024. godine</td></tr>
</table>

Tačka nalaza	Preporuka DRI	Planirane aktivnosti subjekta revizije	Rokovi	Realizovane aktivnosti subjekta revizije	Status **
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.	Ministarstvo zdravlja Crne Gore treba da u saradnji sa domovima zdravlja, a na osnovu primjedbi i sugestija izabranih doktora, izvrši analizu i dâ predlog za poboljšanje sistema Centralnog zakazivanja u odnosu na ograničenja i zabrane zakazivanja specijalističkih i dijagnostičkih pregleda koje su postavljene u informacionom sistemu Kliničkog centra Crne Gore.	Ministarstvo zdravlja će u narednom period kroz saradnju sa određenim Domovima zdravlja, a na osnovu primjedbi i sugestija izabranih doktora, izvršiti analizu i dati predlog za poboljšanje Sistema Centralnog zakazivanja u odnosu na ograničenja i zabrane zakazivanja specijalističkih pregleda koje su postavljene u IS KCCG kako bi se sprečio rizik da pacijentu ne bude pružena adekvatna zdravstvena zaštita. Takođe, sa vendorima "Heliant" doo i "MG Soft" doo i KCCG radiće na usavršavanju sistema.	Nosioci aktivnosti: Vendori "Heliant" doo, "MG Soft" doo, FZO i KCCG Rok za **realizaciju** aktivnosti: 31.10.2024. Rok za **izvještavanje** DRI: 30.06.2025.	Ministarstvo zdravlja je u proteklom periodu iniciralo i održalo niz sastanaka sa predstavnicima zdravstvenih ustanova, prije svega sa predstavnicima Doma zdravlja Glavnog grada, KCCG i FZO, a povodom unapređenja sistema Centralnog zakazivanja. Na osnovu analiziranih podataka, predloženo je rješenje koje bi omogućilo da se za pacijente koji dolaze na prvi ili prvi kontrolni pregled obezbjede posebni termini jer su medicinski najkritičnija katergorija. Projekat Zakazivanje prvih i kontrolnih pregleda trenutno se realizuje na internoj klinici i kardiologiji kao Pilot projekat.	Ocjena subjekta revizije: Djelimično realizovana (DR) Ocjena DRI: Djelimično realizovana (DR)
(7)	Obrazloženje subjekta revizije: Analizom procesa rada Centralnog zakazivanja, a u saradnji sa predstavnicima zdravstvenih ustanova, prije svega Doma zdravlja Glavnog grada i Kliničkog centra Crne Gore, prepoznato je da pacijenti koji dolaze na prvi ili prvi kontrolni pregled treba da budu bolje sistemski prepoznati, jer medicinski gledano u odnosu na hronične pacijente koji već imaju dijagnozu i liječenje ista treba po prvi put da se uspostavi za njih. Cilj je da ovi pacijenti budu prioritetno medicinski zbrinuti i da dobiju adekvatnu terapiju. Iz tog razloga, sistemski su omogućeni posebni termini koji se odnose na ove dvije kategorije pacijenata. U toku je pilot projekat Zakazivanje prvih pregleda i kontrolnih pregleda koji je započeo septembra 2024. godine i trajaće 3 mjeseca. U okviru ovog projekta razdvojeni su i otvoreni su dodatni termini za prve preglede, prve kontrolne preglede i redovne kontrolne preglede. Prve kontrolne preglede zakazuju isključivo ljekari na sekundarnom i tercijalnom nivou i pacijent ne mora da ide kod izabranog doktora da bi dobio ovaj termin. Na ovaj način, omogućena je dostupnost prvih kontrolnih termina, koji su izuzetno važni				

	i smanjen put pacijenta. Dodatno, redovni kontrolni pregledi se umjesto na 3 mjeseca, otvaraju na 6 mjeseci, kako bi se omogućilo da svaki pacijent dobije termin. Uvedeno je i da se termini otvaraju mjesečno, umjesto na svaka 3 mjeseca kao što je ranije bila praksa. Takođe, reorganizovan je rad ambulanti u KCCG. Na taj način se prvi pregledi i prvi kontrolni pregledi, koji imaju prioritet, razdvajaju od ostalih pregleda, redovnih kontrolnih pregleda. Cilj ovog projekta je postizanje transparentnih lista čekanja kako bi svi pacijenti mogli da dobiju termine na vrijeme. Ipak, u implementaciji Pilota, primjećeno je da se ovi termini nerijetko iskoriste i za redovne kontrole (a ne i za predviđene prve i prve kontrolne) zbog čega se sistem prati, a ljekari edukuju o promjenama koje se rade. Nedostatak jeste da se ne poštuje u dovoljnoj mjeri zakazivanje prvih i redovnih kontrolnih pregleda. Jedan od najvećih problema je nepojavljivanje pacijenata na zakazane termine. Za potrebe ovog projekta tj. za praćenje rada sistema Centralnog zakazivanja omogućen je pristup dijelu sistema za dvoje zaposlenih MZD-a, kako bi pratili distribuciju i realizaciju navedenih pregleda i redovno o tome informisali rukovodstvo MZD-a. Za potrebe pristupa zaposlenih iz MZD-a, kreirane su posebne role koje onemogućavaju uvid u lične podatke već samo dostupne termine. Što se tiče ostalih termina koje bi koristili hronični pacijenati, prati se broj otvorenih termina i adekvatno otvaraju novi.
(8)	Dostavljena dokumentacija: - Kopija mail-a KCCG o načinu rada ambulanti - Kopija mail-a KCCG za oslobađanje termina - Kopija mail-a KCCG o otvorenim terminima za ambulantne preglede i dijagnostičke procedure u okviru PILOT PROJEKTA INTERNA KLINIKA I KARDIOLOGIJA decembar 2024. i mart 2025.godine - Kopija mail-a KCCG o otvorenim terminina za ambulantne preglede i dijagnostičke procedure u okviru PILOT PROJEKTA INTERNA KLINIKA I KARDIOLOGIJA od 01. septembra 2024. - Kopija mail-a KCCG o broju otvorenih termina za preglede i dijagnostičke procedure u okviru PILOT projekta Interna klinika i Klinika za kardiologiju - do 28.02.2025. - Kopija mail-a kabineta MZD-a i saglasnost za pristup sistemu Centralnog zakazivanja KCCG za MZD
(9)	Komentar DRI: Na osnovu navedenog utvrđeno je da je status preporuke da je djelimično realizovana, jer je subjekat revizije sproveo određene aktivnosti u vidu Pilot projekta koji se realizuje na dvije klinike i da još uvijek traje, tako da preporuka nije u potpunosti realizovana i treba nastaviti njeno praćenje. Dodatno, potrebno je da Ministarstvo zdravlja, nakon završetka Pilot projekta dostavi DRI, dalje korake za poboljšanje sistema Centralnog zakazivanja, analizu i rezultate Pilot projekta, kao i predloge i sugestije za unapređenje sistema Centralnog zakazivanja na svim klinikama, uz novu prateću dokumentaciju, a radi uvjeravanja u realizaciju preporuke.

<table>
<tr><th>Tačka nalaza</th><th>Preporuka DRI</th><th>Planirane aktivnosti subjekta revizije</th><th>Rokovi</th><th>Realizovane aktivnosti subjekta revizije</th><th>Status **</th></tr>
<tr><td>(1)</td><td>(2)</td><td>(3)</td><td>(4)</td><td>(5)</td><td>(6)</td></tr>
<tr><td rowspan="6">2</td><td rowspan="6">Ministarstvo zdravlja Crne Gore treba da preduzme radnje, u skladu sa svojim ovlašćenjima, kako bi se otklonili uočeni problemi vezani za prenos otpusnih listi i izvještaja ljekara specijalista iz informacionog sistema Kliničkog centra Crne Gore u Informacioni sistem primarne zdravstvene zaštite.</td><td rowspan="6">Datu preporuku MZ će realizovati kroz saradnju sa KCCG, FZO i vendorom “Heliant” doo u cilju otklanjanja uočenih problema i grešaka u sistemu vezanih za prenos otpusnih listi i izvještaja ljekara specijalista iz ISKCCG u IS primarne zdravstvene zaštite kako bi bili dostupni izabranim doktorima kroz elektronski karton pacijenta.
Pored navedenog dopuniće se zvanični šifrarnik dijagnoza (MKB-10).</td><td>Nosioci aktivnosti:</td><td rowspan="6">Tokom perioda realizacije preporuka Ministarstvo zdravlja imalo je niz sastanaka i kontinuiranu komunikaciju sa vendorom “Heliant” doo, KCCG i FZO u vezi problema vezanih za prenos otpusnih listi i izvještaja ljekara specijalista iz IS KCCG u IS PZZ. Kroz dostavljene izvještaje iz sistema Heliant može se vidjeti realizacija slanja optusnih listi i izvještaja ljekara specijalista.</td><td>Ocjena subjekta revizije:</td></tr>
<tr><td>“Heliant” doo, KCCG I FZO</td><td>realizovana (R)</td></tr>
<tr><td>Rok za realizaciju aktivnosti:</td><td>Ocjena DRI:</td></tr>
<tr><td>31.10.2024.</td><td rowspan="2">Djelimično realizovana (DR)</td></tr>
<tr><td>Rok za izvještavanje DRI:</td></tr>
<tr><td>30.06.2025.</td></tr>
<tr><td>(7)</td><td colspan="5">Obrazloženje subjekta revizije:
U odnosu na prošlo izvještavanje, KCCG je u ambulantnom dijelu ukinuo korišćenje MKB10AM za izvještavanje i potpuno prešao na MKB10, a u stacionarnom imamo mapirane šifrarnike sa MKB10AM na MKB10. Na taj način je otklonjena potencijalna mogućnost grešaka ili problema u prenosu ambulantih izvještaja. Ministarstvo zdravlja je dalje kontinuirano nastavilo da prati prenos izvještaja koje dostavljamo u prilogu.</td></tr>
<tr><td>(8)</td><td colspan="5">Dostavljena dokumentacija:
Izvještaji vendora “Heliant” doo, KCCG:
• Statistike o realizaciji slanja izvještaja i otpusnih lista KCCG za period:
o 14-16.05;
o 22-28.07;
o 19-25.08;</td></tr>
</table>

	○ 09-15.09; ○ 30.09-06.10; ○ 07-13.10.
(9)	Komentar DRI: Na osnovu dostavljene dokumentacije utvrđeno je da je navedena preporuka djelimično realizovana. Naime, u dostavljenim statističkim izvještajima se vidi da je prenos otpusnih listi u potpunosti uspješan, ali da i dalje postoje izvještaji ljekara specijalista čiji je prenos iz informacionog sistema KCCG u informacioni sistem Primarne zdravstvene zaštite **neuspješan**. Stoga, treba nastaviti sa daljim praćenjem realizacije ove preporuke.

Tačka nalaza	**Preporuka DRI**	**Planirane aktivnosti subjekta revizije**	**Rokovi**	**Realizovane aktivnosti subjekta revizije**	**Status ****
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
3.	Ministarstvo zdravlja Crne Gore treba da, zbog velikog broja zdravstvenih radnika i korisnika Integralnog zdravstvenog informacionog sistema, te čestih promjena na radnim zadacima zaposlenih, periodično organizuje obuke za rad u aplikacijama Integralnog zdravstvenog informacionog sistema na svim nivoima.	Na osnovu date preporuke MZ će dati nalog KCCG i FZO, da zajedno sa vendorom "Heliant" doo planiraju i sprovedu periodično organizovanje obuke za rad u aplikacijama Integralnog zdravstvenog informacionog sistema kako bi se adekvatno koristile pojedine funkcije aplikacije i izbegle greške pri radu medicinskog osoblja.	Nosioci aktivnosti: KCCG i FZO Rok za **realizaciju** aktivnosti: 31.10.2024. Rok za **izvještavanje** DRI: 30.06.2025.	Na osnovu date preporuke, Kliničkom centru i Fondu za zdravstveno osiguranje je ranije dat nalog za sprovođenje obuka zdravstvenih radnika i korisnika IZIS-a za rad u aplikacijama IZIS-a na svim nivoima.	Ocjena subjekta revizije: realizovana (R) Ocjena DRI: Realizovana (R)

(7)	Obrazloženje subjekta revizije: Ministarstvo zdravlja je svjesno značaja edukacije korisnika u korišćenju svih informacionih sistema i u kontinuitetu prati primjedbe korisnika usmjerene na potrebe dodatne edukacije. Takođe, predlogom nove Nacionalne strategije digitalnog zdravlja, planirano je uspostavljanje platforme za edukacije (4.5 Razvoj i uspostavljanje edukativne platforme za obuku kadrova u javnom zdrasvtvenom sistemu) koja će imati i sadržaje koji se tiču obuka vezanih za rad na informacionim sistemima.
(8)	Dostavljena dokumentacija: - Mail KCCG o održanim obukama zdravstvenim radnicima u periodu od aprila do oktobra 2024. godine - Mail FZO – informacija da nisu sprovođene obuke u periodu od aprila do oktobra 2024. godine
(9)	Komentar DRI: Na osnovu dostavljene dokumentacije utvrđeno je da je navedena preporuka realizovana, a s obzirom da preporuka ima kontinuitet realizacije, potrebno je nastaviti njeno praćenje i pri sledećem dostavljanju Izvještaja III o realizaciji preporuke, dostavi dokaze o kontinuitetu njene realizacije.

Preporuka DRI broj	Vrsta preporuke	Klasifikacija preporuke po stepenu značaja	Odgovoran za realizaciju preporuke	Status/ocjena DRI	Komentar DRI	Zaključak kolegijuma
1.	IT		Ministarstvo zdravlja	**DR** – djelimično realizovana	Na osnovu navedenog utvrđeno je da je status preporuke da je djelimično realizovana, jer je subjekat revizije sproveo određene aktivnosti u vidu Pilot projekta koji se realizuje na dvije klinike i da još uvijek traje, tako da preporuka nije u potpunosti realizovana i treba nastaviti njeno praćenje. Dodatno, potrebno je da Ministarstvo zdravlja, nakon završetka Pilot projekta dostavi DRI, dalje korake za poboljšanje sistema Centralnog zakazivanja, analizu i rezultate Pilot projekta, kao i predloge i sugestije za unapređenje sistema Centralnog zakazivanja na svim klinikama, uz novu prateću dokumentaciju, a radi uvjeravanja u realizaciju preporuke.	**Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuke**
2.	IT		Ministarstvo zdravlja	**DR** – djelimično realizovana	Na osnovu dostavljene dokumentacije utvrđeno je da je navedena preporuka djelimično realizovana. Naime, u dostavljenim statističkim izvještajima se vidi da je prenos otpusnih listi u potpunosti uspješan, ali da i dalje postoje izvještaji ljekara specijalista čiji je prenos iz informacionog sistema KCCG u informacioni sistem Primarne zdravstvene zaštite neuspješan. Stoga, treba nastaviti sa daljim praćenjem realizacije ove preporuke.	**Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuke**
3.	IT		Ministarstvo zdravlja	**R**– realizovana	Na osnovu dostavljene dokumentacije utvrđeno je da je navedena preporuka realizovana, a s obzirom da preporuka ima kontinuitet realizacije, potrebno je nastaviti njeno praćenje i pri sledećem dostavljanju Izvještaja III o realizaciji preporuke, dostavi dokaze o kontinuitetu njene realizacije.	**Nastaviti sa praćenjem realizacije preporuke**